

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2019. gada 17. septembrī

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Sanita Osipova, tiesneši Daiga Rezevska un Artūrs Kučs,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [...] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 112/2019),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Aizsargjoslu likuma 33. panta otro daļu un 35. panta otro daļu, Enerģētikas likuma 19. panta pirmo, 1.¹ un ceturto daļu, 24. panta pirmo, 1.¹ un 1.² daļu, Ministru kabineta 2006. gada 25. jūlija noteikumu Nr. 603 “Kārtība, kādā aprēķināma un izmaksājama atlīdzība par energoapgādes objekta ierīkošanai vai rekonstrukcijai nepieciešamā zemes īpašuma lietošanas tiesību ierobežošanu” (turpmāk – noteikumi Nr. 603) 2. punktu, 6.1. un 20.5. apakšpunktu (turpmāk – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 105. pantam.

2. Aizsargjoslu likuma 33. panta otrā daļa paredz saskaņošanu vai zemes īpašnieka vai tiesiskā valdītāja informēšanu, kas jāveic ierosinot tādu objektu būvniecību (ierīkošanu) vai saskaņošanu, kuriem atsevišķos šā likuma pantos noteiktas aizsargjoslas. Savukārt šā likuma 35. pants noteic vispārīgos ierobežojumus aizsargjoslās.

Atbilstoši Enerģētikas likuma 19. panta pirmajai daļai energoapgādes komersantam ir tiesības jaunu energoapgādes komersantu objektu ierīkošanai izmantot jebkuru zemi par vienreizēju samaksu tās īpašniekam saskaņā ar šā

likuma 24. pantu. Savukārt šā panta 1.¹ daļā paredzēts energoapgādes komersanta pienākums saskaņot ar zemes īpašnieku jaunu energoapgādes objektu ierīkošanas nosacījumus, kā arī tiesības noteiktos gadījumos saskaņošanas procedūru aizstāt ar zemes īpašnieka informēšanu.

Enerģētikas likuma 19. panta ceturrtā daļa paredz, ka energoapgādes komersantu objektu – ēku un būvju celtniecībai, kā arī norobežotu teritoriju ierīkošanai nepieciešamo nekustamo īpašumu var atsavināt kārtībā, kādu nosaka likums “Par nekustamā īpašuma piespiedu atsavināšanu valsts vai sabiedriskajām vajadzībām”.

Enerģētikas likuma 24. panta pirmā, 1.¹ un 1.² daļa paredz, ka energoapgādes komersants atlīdzina nekustamā īpašuma īpašniekam zaudējumus, kas tieši saistīti ar jaunu energoapgādes komersanta objektu ierīkošanu vai esošo objektu ekspluatācijas un remonta nodrošināšanu. Energoapgādes komersants atlīdzina nekustamā īpašuma īpašniekam par zemes lietošanas tiesību ierobežošanu, ja īpašumu izmanto jauna energoapgādes komersanta objekta ierīkošanai vai, veicot objekta pārbūvi, palielinās zemes platība, ko aizņem energoapgādes komersanta objekts vai aizsargjosla gar vai ap šo objektu. Atlīdzības aprēķināšanas un izmaksāšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

Noteikumu Nr. 603 2. punkts noteic, ka energoapgādes komersants un zemes īpašnieks slēdz savstarpēju līgumu, kurā nosaka atlīdzības summu un citus būtiskus nosacījumus pēc pušu ieskatiem. Savukārt saskaņā ar noteikumu 6.1. apakšpunktu atlīdzību par zemes (izņemot fizisko un juridisko personu īpašumā vai lietošanā esošos mežus un pārējo mežsaimniecībā izmantojamo zemi) platības vienības lietošanas tiesību ierobežojumu par zemes platību, kuru nav iespējams izmantot agrākajiem nekustamā īpašuma lietošanas mērķiem, nosaka divkārtšā šīs zemes platības kadastrālās vērtības apmērā, bet ne mazāku kā 1,42 *euro* par kvadrātmetru.

Atbilstoši noteikumu Nr. 603 20.5. apakšpunktam energoapgādes komersants iesniedz zemes īpašniekam atlīdzības aprēķinu par zemes īpašuma lietošanas tiesību ierobežošanu.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. un 3. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma un Ministru kabineta noteikumu atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam un 19.² panta pirmajai daļai persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt vienīgi tai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Turklāt šā likuma 19.² panta sestās daļas 1. punkts prasa pamatot, ka ir aizskartas pieteikuma iesniedzējam Satversmē noteiktās pamattiesības. Minētā tiesību norma ir skatāma kopsakarā ar Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktu, atbilstoši kuram pieteikumā jānorāda juridiskais pamatojums.

Saskaņā ar Satversmes tiesas likumu personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja: pirmkārt, personai Satversmē ir noteiktas konkrētās pamattiesības, proti, apstrīdētā norma ietilpst konkrēto pamattiesību tvērumā; otrkārt, tieši apstrīdētā norma aizskar personai Satversmē noteiktās pamattiesības (*sk. Satversmes tiesas 2016. gada 23. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2016-02-01 5. punktu*). Personas pamattiesību aizskārums Satversmes tiesas likuma izpratnē ir saprotams tādējādi, ka apstrīdētā norma, nevis tās piemērošanas rezultāts rada nelabvēlīgas sekas tieši pieteikuma iesniedzējam (*sal.: Satversmes tiesas 2002. gada 11. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2002-07-01 3. punktu*).

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzējam pieder zemes gabals, uz kura akciju sabiedrība "Latvijas elektriskie tīkli" vēlas ierīkot elektroapgādes objektu. Viņam tiek piedāvāta arī vienreizēja atlīdzība par zemesgabala izmantošanu. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka tādējādi tiek aizskartas viņam Satversmes 105. pantā noteiktās tiesības uz īpašumu.

Pieteikumā izteikti iebildumi pret energoapgādes objekta izbūvi un norādīts, ka objekta būvniecība nav saskaņota ar zemes īpašnieku un neatbilst normatīvajiem aktiem. Tāpat arī piedāvātā atlīdzība neesot samērīga. Tomēr Pieteikuma iesniedzējs nav pamatojis to, kā tieši apstrīdētās normas aizskartu viņa pamattiesības un kāpēc tās neatbilst Satversmei.

Satversmes tiesai likumā nav noteikta kompetence vērtēt, vai tiesību normas attiecībā uz iesniedzēju piemērotas pareizi (*sk. Satversmes tiesas 20017. gada 17. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2017-01-01 11. punkts*). Tiesību normu piemērošanas pareizība pamatā tiek izvērtēta vispārējās jurisdikcijas vai administratīvajā tiesā. Pieteikuma iesniedzējs nav arī pamatojis, ka būtu izmantojis vispārējos tiesību aizsardzības līdzekļus, lai atbilstoši Būvniecības likumam, Administratīvā procesa likumam un noteikumu Nr. 603 22. punktam aizsargātu savas tiesības energoapgādes objekta būvniecības procesā.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktā, 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 112/2019).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

S. Osipova